

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/301/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213203813
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4213203813.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a. s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s. r. o. so sídlom Bratislava, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti odporcovi: P. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., F. XX, o zaplatenie 2.179,23 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 17. júna 2013, č. k. 8C/84/2013-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa pre neunesenie dôkazného bremena zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanoveniami § 23a ods. 1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola dňa 30. 08. 2005 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver na kúpu audiovidea, ktorý však nie je predmetom tohto konania. Uvedené formulárové tlačivo úverovej zmluvy obsahovalo aj predtlač s vopred navrhovateľom naformulovaným textom, tlačeným malým písmom, podľa ktorého podpísaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere súčasne došlo aj k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom - neuvedeným, bez uvedenia konkrétnych mesačných splátok. Navrhovateľ do uvedeného tlačiva podsunul aj text o súčasnom uzatvorení zmluvy o revolvingovom úvere. Vzhľadom na spôsob vyhotovenia predmetnej úverovej zmluvy, ako aj jej štylizáciu, bolo dôvodné predpokladať, že odporca v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohol vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom a to zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru. Bolo teda zrejmé, že odporca nemal vôľu takúto zmluvu uzavrieť, a preto nebola urobená zo strany odporcu slobodne a vážne, a tak bola neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho mal za to, že navrhovateľ ani nepreukázal splnenie podmienok podľa § 3 ods. 6 zák. č. 258/2001, teda nepreukázal, že odporca ako spotrebiteľ bol pred uzatvorením zmluvy o revolvingovom úvere informovaný o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Keďže dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa, súd prvého stupňa konštatoval, že medzi účastníkmi konania nedošlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, preto odporcovi nemohol vzniknúť žiaden záväzok z tohto neexistujúceho zmluvného vzťahu. Zdôraznil pritom, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, keď vôbec nebol jasný - zrozumiteľný výpočet žalovanej sumy. Okrem toho poukázal aj na to, že zmluva o revolvingovom úvere musí mať v zmysle ust. § 4 ods. 1, 3 zák. o spotrebiteľských úveroch písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí najmä obsahovať sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, cenu tovaru alebo poskytnutej služby, identifikáciu vlastníctva, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov, podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých plnení môže byť upravená ročná

percentuálna miera nákladov, výpočet nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a tiež oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti, sankcie za porušenie zmluvy, podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek, spôsob zániku záväzku zo zmluvy, ako i práva spotrebiteľa podľa § 7 citovaného zákona. Na základe vyššie uvedeného preto súd prvého stupňa mal za to, že navrhovateľ dôkazné bremeno neunesol, a preto návrh zamietol a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a odporcovi ako v konaní plne úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, namietajúc, že s odporcom uzavrel dňa 30. 08. 2005 Úverovú zmluvu č. 3508202643 a súčasne na rovnakej strane, kde sa nachádzajú aj podpisy oboch zmluvných strán, Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, a to v texte medzi bodmi 58 a 59 Zmluvy. Mal za to, že zmluva je celistvá, bola uzavretá v písomnej forme na jednej listine, určitým, slobodným a vážnym prejavom vôle odporcu a jej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky navrhovateľa, ktoré v originálnom dokumente začínajú na rube zmluvy a pokračujú na ďalšom liste pevne spojenom so zmluvou, a teda tvoria so zmluvnou jeden dokument. Poukázal taktiež na skutočnosť, že v zmysle § 4 hlavy 8 ÚP zmluva o revolvingovom úvere sa stala platnou podpisom úverovej zmluvy a účinnou okamihom prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty, a to po jej riadnej a včasnej aktivácii. Podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú. V zmysle § 1, 2, 3 Hlavy 8 úverových podmienok navrhovateľ odporcovi zaslal úverovú kartu spolu s výzvou k jej aktivácii a metodickou príručkou, na základe čoho odporca aktivoval úverovú kartu a dňom aktivácie úverovej karty zriadil navrhovateľ odporcovi úverový účet pre čerpanie poskytnutého revolvingového úveru. S poukazom na to bol toho názoru, že odporca slobodným, vážnym a zrozumiteľným prejavom vôle - aktiváciou úverovej karty a následným prvým čerpaním peňažných prostriedkov dňa 22. 01. 2007 prostredníctvom takto aktivovanej úverovej karty naplnil odkladaciu podmienku stanovenú Zmluvou a zmluva o revolvingovom úvere sa stala účinnou pod identifikačným číslom 5610027991. Toto konanie odporcu bolo jednoznačným dôkazom, že odporca vedome chcel, aby nastúpili právne účinky zmluvy o revolvingovom úvere a chcel čerpať peňažné prostriedky prostredníctvom aktivovanej úverovej karty. V súvislosti s vyššie uvedeným si dovolil poukázať aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. 10. 2012, sp. zn. 6Co/155/2012. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo podľa neho nesprávne pochybovať o uzavretí zmluvy o revolvingovom úvere v písomnej forme a považoval za nesprávny záver súdu, že navrhovateľ nepreukázal platné uzavretie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru. Zároveň v ďalšej časti odvolania sa vysporiadal aj s náležitosťami zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, majúc pritom za to, že zmluva o revolvingovom úvere obsahuje jednotlivé zákonné náležitosti, ktoré sú uvedené v úverových podmienkach, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou zmluvy alebo v sadzobníku. Ak by však súd vyhodnotil, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje zákonom stanovené náležitosti podľa § 4 ods. 2 a 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle citovaného ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch je zrejmé, že bol revolvingový úver poskytnutý, a preto je zmluva o revolvingovom úvere platná. Okrem toho mal za to, že výpočet žalovanej sumy bol zrejímavý z návrhu na vydanie platobného rozkazu v spojení so splátkovým kalendárom priloženým k návrhu. Súčasne namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, resp. ignoroval podanie zo dňa 14. 06. 2013, ktorého súčasťou bol aj ďalší dôkaz, súd prvého stupňa tým pádom dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza v zmysle vyššie uvedeného z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na záver dodal, že ak by aj išlo o neplatný právny úkon, odporca sa na jeho úkor minimálne bezdôvodne obohatil o sumu 934,65 eura, preto navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. zmenil a vyhovel jeho návrhu v celom rozsahu, vrátane trov prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.

2 OSP), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 25. 02. 2013 domáhal zaplata sumy 2.179,23 eura s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 30. 08. 2005 uzavrel s odporcom Úverovú zmluvu č. 3508202643 a súčasne Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli úverové zmluvné podmienky. Majúc za to, že zmluva je celistvá, uzavretá v písomnej forme, určitým, slobodným a vážnym prejavom vôle odporcu, uviedol, že odporca sa zaviazal riadne a včas splatiť navrhovateľovi poskytnutý revolvingový úver, a to v pravidelných mesačných splátkach s termínom splatnosti a vo výške určených v úverovej zmluve a zaplatiť úroky z poskytnutého úveru a poplatky za poskytované služby podľa sadzovníka. Výška pravidelnej mesačnej splátky bola dohodnutá na najmenej 39,83 eura na základe prideleného úverového rámca vo výške 995,82 eura. Odporca hradil dlžnú sumu, avšak sa dostal do omeškania s úhradou svojho záväzku, a preto mu vznikla povinnosť zaplatiť aj zmluvnú pokutu.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania uzatvorili občianskoprávny vzťah, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 251/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii (v znení do 31. 12. 2007) a tiež príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení v čase uzatvárania zmluvy medzi účastníkmi tohto konania o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Zákonom č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo novelizované ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od účinnosti tohto zákona, t.j. 1. januára 2008 podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Keďže ustanovenie § 879j zák. č. 568/2007 Z. z. výslovne uvádza, že ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; treba posudzovanú zmluvu o revolvingovom úvere považovať za zmluvu spotrebiteľskú a vzťah za spotrebiteľský.

Z uvedeného vyplýva, že spory týkajúce sa zmlúv o revolvingových úveroch sú občianskoprávnymi vecami, a preto povinnosťou prvostupňového súdu je posúdiť platnosť zmluvy uzatvorenej účastníkmi konania aj podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka a to i napriek tomu, že jej neplatnosť nikto z týchto dôvodov nenamieta, ako aj aplikovať na daný skutkový stav ustanovenia zákona č. 251/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii (v znení do 31. 12. 2007).

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vymedzená vo všeobecnosti v § 451 ods. 1 a v § 456 Občianskeho zákonníka je v ustanovení § 457 Občianskeho zákonníka konkretizovaná. Ide o dve formy získania bezdôvodného obohatenia, a to o bezdôvodné obohatenie získané neplatnou zmluvou alebo zrušenou zmluvou. Pokiaľ ide o neplatnosť zmluvy, treba skúmať, či zmluva je vôbec neplatná, a ak áno, z akého dôvodu. Pritom treba rozlišovať, či ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, alebo iba o jeho relatívnu neplatnosť. Prípady relatívnej neplatnosti sú vypočítané v § 40a. V zmysle tohto ustanovenia sa právny úkon považuje za neplatný len vtedy, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu dovoľá. Za zrušené zmluvy treba považovať nielen zmluvy, pri ktorých Občiansky zákonník predpokladá zrušenie, ak nastanú určité skutočnosti, ale aj zmluvy, ktoré obsahujú možnosť uzavretia dohody o dodatočnom zrušení zmluvy a k tejto dodatočnej dohode v skutočnosti aj došlo. Napokon o zrušenú zmluvu ide aj vtedy, keď niektorý účastník zmluvy od zmluvy odstúpi, či už na základe oprávnenia obsiahnutého v zmluve, alebo na základe skutočností uvedených

v zákone. Odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku, ak nie je právnym predpisom alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo na základe nej dostal. Táto povinnosť je vzájomná, pričom účastníci majú možnosť dohodnúť sa o čase a spôsobe vrátenia toho, čo navzájom dostali. Ak k takejto dohode nedôjde, účastník zmluvy je povinný vrátiť to, čo dostal, v prvý deň po tom, čo ho druhý účastník o vrátenie požiadal. Podľa § 457 je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo dostal. Ak ešte nič nedostal, prirodzene, takúto povinnosť nemá. V prípade, keď niečo dostal iba jeden z účastníkov, túto povinnosť má iba on. Ak ide o vzájomnú povinnosť vrátiť to, čo účastníci na základe neplatnej zmluvy alebo zrušenej zmluvy už dostali, pri spôsobe vrátenia vzájomných plnení treba vychádzať z § 560.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku ustálil, že odporca nemal vôľu zmluvu o revolvingovom úvere uzavrieť, a preto mal za to, že nie je urobená zo strany odporcu slobodne a vážne, a tak je neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takýto právny úkon nemal podľa súdu prvého stupňa právnu ochranu. Okrem toho namietal, že navrhovateľ ani nepreukázal splnenie podmienok podľa § 3 ods. 6 zák. č. 258/2001, teda nepreukázal, že odporca ako spotrebiteľ bol pred uzavretím zmluvy o revolvingovom úvere informovaný o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Navyiac, navrhovateľ nepredložil, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená platná zmluva o poskytnutí spotrebiteľského revolvingového úveru, teda neuniesol dôkazné bremeno a súd návrh navrhovateľa zamietol, avšak bez toho, aby sa zaoberal ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka a uložil účastníkom povinnosť vrátiť si všetko, čo na základe neplatnej zmluvy dostali.

Odvolačný súd sa s takýmto právnym posúdením veci súdom prvého stupňa nestotožňuje, pričom dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd prvého stupňa použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Mal za to, že súd prvého stupňa síce správne zmluvu o revolvingovom úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a tiež na ňu správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 258/2001 Z. z., avšak na daný skutkový stav neaplikoval ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka a nesprávne nerozhodol o povinnosti účastníkov vrátiť si všetko, čo na základe neplatnej zmluvy dostali. Okrem toho, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, vykonal aj nedostatočné dokazovanie, a preto odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je predčasné, pretože súd prvého stupňa nemal pre svoje rozhodnutie riadne zistený skutkový stav, resp. zistený skutkový stav nesprávne vyhodnotil. Predovšetkým súd prvého stupňa nedostatočne zistil, koľko odporca z revolvingového úveru čerpal a koľko dobrovoľne uhradil, ako aj nesprávne dospel k záveru, že navrhovateľ neuniesol dôkazné bremeno, keď vôbec jasne a zrozumiteľne neuviedol výpočet žalovanej sumy.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní súd prvého stupňa doplní dokazovanie podrobným výsluchom oboch účastníkov, pričom svoje dokazovanie zameria nielen na dôvody uzatvorenia zmluvy, jej náležitosti, a v prípade, ak po takto doplnenom dokazovaní zistí, že zmluva je absolútne neplatná, posúdi, či došlo na strane odporcu k bezdôvodnému obohateniu a v akej výške, prípadne vykoná aj ďalšie s vecou súvisiace dokazovanie postupom podľa § 122 a nasl. OSP. Vykonané dôkazy vyhodnotí tak, ako to súdu vyplýva z ustanovenia § 132 OSP, vo veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, ako mu to vyplýva z ustanovenia § 157 ods. 2 OSP. Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP). Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.